

การแยกขยะ

กรมอนามัย : กระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูลจากกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเผย ในปี 2559 มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในประเทศไทยมากถึง 27.06 ล้านตัน เมื่อเทียบปริมาณขยะแล้วใน 1 วัน มีคนทิ้งขยะวันละ 1.14 กิโลกรัมต่อคน โดยนอกจากข้อมูลของปริมาณขยะที่พบแล้วยังมีเรื่องของการทิ้งขยะและกำจัดขยะได้ไม่ถูกวิธี ส่งผลให้สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมและส่งกลิ่นรบกวนต่อพื้นที่อยู่อาศัยโดยรอบ

ปัญหาขยะล้นเมืองในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาที่ยังแก้ไขได้ยากเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องของการคัดแยกขยะ รวมถึงการกำจัดขยะที่ถูกวิธี โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นจะพบปัญหาการถ่ายเทขยะไม่ทัน หรือการทิ้งขยะไม่เป็นที่ส่งผลให้เกิดปัญหาขยะสะสมจนกลายเป็นวิกฤตเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอยได้ในที่สุด

ทำไมเราต้องคัดแยกขยะ

หลังจากที่เราทิ้งขยะลงไปในถังแล้ว เรากลับไม่รู้เลยว่าขยะเหล่านั้นอาจจะไปส่งผลกระทบต่อผู้อื่นรวมถึงระบบนิเวศได้ง่ายๆ เพราะขยะหลากหลายรูปแบบจะไปกองทับถมกัน โดยที่ไม่ได้ถูกแยกประเภทตั้งแต่แรก สิ่งที่ปะปนอยู่ในกองขยะเหล่านั้นก็จะกลายเป็นแหล่งเชื้อโรค และแบคทีเรียขนาดใหญ่ที่สามารถแพร่เชื้อให้กับผู้ที่สัมผัสกับขยะเหล่านั้นโดยตรงได้

นอกจากนี้ขยะมูลฝอยเป็นขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้งานได้อีก ซึ่งนอกจากจะเป็นของจำพวกพลาสติกที่รีไซเคิลไม่ได้ เศษวัสดุเหลือใช้ เศษอาหาร ยังมีของจำพวกขยะอันตรายที่ถูกทิ้งปะปนไปกับขยะอื่นๆ เช่น ชาก เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แบตเตอรี่ ที่สามารถปล่อยสารเคมีไปปนเปื้อนกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างง่ายดาย

การสร้างขยะเริ่มต้นที่ตัวของเราเอง จึงเป็นสาเหตุว่าทำไมเราถึงควรคัดแยกขยะตามประเภทก่อนนำไปทิ้งที่ถังขยะสาธารณะ นอกจากจะเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อสาธารณะแล้ว ยังช่วยในเรื่องของการป้องกันปัญหาของขยะที่จะไปทำลายสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ

การคัดแยกขยะตามประเภท

การคัดแยกขยะแต่ละประเภทควรใส่ไว้ในถุงเดียวกัน อาจจะเป็นถุงดำหรือถุงพลาสติกขนาดใหญ่และมัดปากถุงให้สนิท ก่อนนำไปทิ้งที่ถังขยะสาธารณะที่แบ่งประเภทของขยะนั้นๆ ไว้แล้ว ได้แก่

ขยะทั่วไป

ถึงขยะสาธารณะสำหรับขยะประเภทนี้จะเป็น “สีน้ำเงิน”

ขยะทั่วไปเป็นขยะจำพวกเศษกระดาษ ซองพลาสติก เปลือกลูกอม หรือของจำพวกที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ที่ไม่คุ้มค่ากับการนำไปรีไซเคิล ขยะเหล่านี้จะถูกนำไปกำจัดตามกระบวนการ เช่น การฝังกลบ การเผาด้วยเตาเผาขยะ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล

ถึงขยะสาธารณะสำหรับขยะประเภทนี้จะเป็น “สีเหลือง”

ขยะรีไซเคิลมักเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วหรือวัสดุเหลือใช้ที่สามารถนำไปเข้ากระบวนการรีไซเคิลได้ เช่น แก้ว กระป๋อง ขวดน้ำ เศษพลาสติก ที่สามารถนำไปหลอมเพื่อแปรรูปสำหรับใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ขยะประเภทนี้จะมีมูลค่าสามารถเก็บไว้ขายให้กับคนที่รับซื้อของเก่า เนื่องจากสามารถนำไปสร้างประโยชน์ต่อได้

ขยะเปียก

ถึงขยะสาธารณะสำหรับขยะประเภทนี้จะเป็น “สีเขียว”

ขยะเปียกเป็นขยะย่อยสลายง่ายที่อยู่ในรูปแบบของเศษอาหารที่กินเหลือ วัตถุดิบที่เน่าเสียได้ง่าย ผลไม้ ใบไม้ กิ่งไม้ ซากพืช ซากสัตว์ ที่เมื่อทิ้งไว้ไม่นานจะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ขยะเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นได้ เช่น การนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น

ขยะอันตราย

ถึงขยะสาธารณะสำหรับขยะประเภทนี้จะเป็น “สีแดง”

ขยะอันตรายที่อาจมีสารปนเปื้อนไปกับสภาพแวดล้อมได้ เช่น กระป๋องสเปรย์ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เสื่อมสภาพ ควรถูกแยกออกจากขยะทั่วไป เนื่องจากขยะเหล่านี้จะมีสารประกอบทางเคมีอันตรายหลายอย่างที่ต้องถูกกำจัดอย่างถูกวิธี

การลดขยะที่ต้นทาง

5R

Reduce

ลดปริมาณบรรจุภัณฑ์
หีบห่อที่ไม่จำเป็น หรือ
เป็นบรรจุภัณฑ์ที่
สามารถนำกลับมาใช้
ใหม่ได้

Reuse

เลือกใช้สินค้าที่สามารถ
นำกลับมาใช้ได้
สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่
นำกลับมาใช้ได้ใหม่นั้น
จะช่วยลดปริมาณขยะ
ลงได้

Recycle

เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำ
จากวัสดุรีไซเคิล
การผลิตสินค้าจากวัสดุ
ที่มา Recycle ได้
มักจะใช้พลังงาน และ
ทรัพยากรธรรมชาติ

Repair

นำสิ่งของที่ยังพอ
แก้ไขได้มาซ่อมแซม
ให้สามารถนำมาใช้
ใหม่ได้ดูแลรักษา
อุปกรณ์เครื่องใช้
ภายในบ้าน

Reject

หลีกเลี่ยงการใช้
ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิด
อันตราย เช่น ยาฆ่า
แมลง น้ำยาขัดพื้น
หรือสารเคมีอื่นๆ เป็น
ต้น

อุปสรรคและปัญหา

เนื่องจากในการกิจกรรมครั้งนี้มีจำนวนคนในทีมเป็นจำนวนมาก เป็นเรื่องปกติที่จะมีปัญหาเกิดขึ้นในการทำงาน ทั้งการสื่อสารที่ผิดพลาด เวลาว่างของแต่ละคนที่ไม่ตรงกัน หรือจะเป็นความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้โดยการปรึกษากันเพื่อปรับการสื่อสารให้ตรงกัน เปลี่ยนความคิดให้ไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงหาวันเวลาที่ตรงกันในการดำเนินกิจกรรม ส่วนปัญหาเรื่องการประสานงานกับโรงเรียนที่เกิดความผิดพลาด ทำให้เวลาในการเตรียมงานลดลง ปัญหานี้แก้ไขโดยการปรึกษากันแล้วแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อจัดสรรจำนวนคนให้เพียงพอต่องานแต่ละส่วนและเพื่อให้การดำเนินเป็นไปได้อย่างราบรื่น

สรุปผลการทำกิจกรรม

การทำกิจกรรมนี้ได้สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้แก่ตนเอง และเพื่อนร่วมทีม ตั้งแต่เริ่มเลือกหัวข้อของกิจกรรมที่จะทำ หาข้อมูลและร่วมกันออกแบบรูปแบบกิจกรรม ตลอดจนทำกิจกรรมร่วมกับน้องๆ ถึงแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคบ้าง แต่ทุกคนในทีมก็ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

นอกจากนี้กิจกรรมนี้ยังสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับน้องๆ ที่ไปสอนแยกขยะ โดยกิจกรรมที่เราดำเนินการนั้น เรา จะเริ่มจากการสอนน้องก่อนว่าถ้าทิ้งขยะ แล้วจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร ส่งผลเสียอะไร สอนวิธีลดขยะ ด้วยแนวคิด5R ประเภทของขยะและการคัดแยก และประโยชน์ของการแยกขยะ จากนั้นได้ทำกิจกรรมร่วมกับน้องๆ โดยให้เล่นเกมแยกขยะเพื่อให้น้องได้ลงปฏิบัติจริงหลังจากที่สอนไป น้องๆ มีความเป็นกันเองและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมที่ทำทั้งตอนที่สอนและเล่นเกม ทำให้ภาพรวมของกิจกรรมเป็นที่น่าพอใจ

กิจกรรมสอนน้องแยกขยะนี้ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชนรู้จักการแยกขยะ สาเหตุและความสำคัญของการแยกขยะ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขยะ และเรียนรู้วิธีการแยกขยะอย่างถูกต้อง ถือเป็นการเริ่มต้นจากเยาวชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อสังคมทำให้ลดปริมาณขยะ